

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Шукурзода Саодат Нусратулло дар мавзӯи «Иштироки занон дар раванди бунёди давлати соҳибистиклол дар Ҷумҳурии Тоҷикистон (таҳлили сиёсӣ)», барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои сиёсӣ аз рӯйи ихтисоси 5.6.2 – Ниҳодҳо, равандҳо ва технологияҳои сиёсӣ

Дар шароити таҳкими давлатдорӣ миллий ва рушди равандҳои демократӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳқиқи масъалаи иштироки занон дар раванди бунёди давлати соҳибистиклол яке аз масъалаҳои муҳим ва мубрами илмӣ сиёсатшиносии муосир ба ҳисоб меравад. Мавзӯи интиҳобнамудаи муаллиф бо дарназардошти зарурати таъмини баробарии гендерӣ, тақмили ниҳодҳои сиёсӣ ва баланд бардоштани самаранокии идоракунии давлатӣ аҳамияти илмӣ ва амалӣ дорад. Зеро фақат баробарҳуқуқии мардону занон дар дилхоҳ самти ҳаёти ҷомеаи мутамаддин, бахусус дар сиёсат, барои бунёд ва рушди босуботи давлатӣ миллий мусоидат менамояд.

Беҳуда нест, ки Ҳукумати кишвар, бевосита бо дастгириҳои Асосгузори сулҳу ваҳдати миллий Пешвои миллат Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон нақши занонро дар раванди идоракунӣ хело барҷаста нишон медиҳанд. Имруз занону духтарон имконияти васеъ доранд, ки дар касбу корҳои гуногун ғаъолона ширкат намоянд ва мавқеи роҳбариро соҳиб гарданд. Муаллиф қайд намудааст, ки дар шароити афзоиши пешгӯинашавандагии равандҳои ҷаҳонӣ ҳам дар рушди ҷамъиятӣ ва ҳам дар сиёсат, эҳоди имиче, ки занонро ба муносибати муайян нисбат ба роҳбарӣ ё ҷараёни сиёсии додашуда водор месозад, аҳамияти бештар пайдо мекунад. Шарики занону мардон дар раванди минбаъд таҳким бахшидани истиқлолияти давлатии Тоҷикистон манбаи демократияи пурратар ва намояндагӣ буда, инчунин эҳоди имкониятҳои воқеӣ барои дарназардошти манфиатҳои бисёрҷанба дар ҷомеа мебошад. Дар дурнамои наздик дар Ҷумҳурии Тоҷикистон сиёсати давлатии гендерӣ ҳангоми таъмини ҳуқуқ ва

озодиҳои занон бояд дар ихтиёри худ воситаҳои самараноки имтиёзнок ва ҳавасмандкунанда дошта бошад.

Муаллиф мақсад ва вазифаҳои таҳқиқотро дақиқ ва мантиқан муайян намуда, бо истифода аз усулҳои таҳлилӣ, муқоисавӣ, ҳуқуқӣ ва ниҳодӣ масъалаҳои баробарии гендерӣ, омилҳои монетаҷаванда, асосҳои ҳуқуқӣ ва заминаҳои иҷтимоӣ сиёсии иштироки занонро дар бунёди давлати милли мавриди омӯзиш қарор додааст. Дар раванди таҳқиқот аз дастовардҳои назариявии олимони ватанӣ ва хориҷӣ, ҳамчунин аз санадҳои расмӣ давлатӣ ва таҷрибаи амалии Ҷумҳурии Тоҷикистон васеъ истифода шудааст, ки ин ба эътимоднокии хулосаҳои илмӣ мусоидат кардааст.

Навгони илмӣ таҳқиқот дар он зоҳир мегардад, ки масъалаи иштироки занон дар раванди ташаққули давлати милли соҳибистиқлол бори нахуст ба таври комплексӣ дар доираи имкониятҳои методологии илмӣ сиёсатшиносӣ мавриди омӯзиш қарор дода шудааст. Муаллиф баробарии гендериро ҳамчун шартӣ асосӣ иштироки фаъоли занон дар равандҳои сиёсӣ асоснок намуда, омилҳои монетаҷаванда, асосҳои ҳуқуқӣ ва дурнамои иштироки занонро дар таҳкими истиқлолияти давлатӣ муайян кардааст.

Сохтори автореферат мантиқан асоснок буда, аз муқаддима, се боб, шаш зербоб, хулоса, тавсияҳо ва рӯйхати адабиёт иборат аст. Дар боби якум асосҳои назариявии таҳлили баробарии гендерӣ дар равандҳои сиёсӣ баррасӣ гардида, паритети ҷинсӣ ҳамчун омилҳои муайянкунандаи иштироки фаъоли занон таҳлил шудааст. Дар боби дуюм омилҳои монетаҷавандаи иштироки занон ва асосҳои ҳуқуқии таъмини баробарии гендерӣ дар Тоҷикистон мавриди баррасии ҳамаҷониба қарор гирифтаанд. Боби сеюм ба заминаҳои иҷтимоӣ сиёсии фаъолшавии занон ва дурнамои иштироки онҳо дар таҳкими истиқлолияти давлатӣ бахшида шудааст.

Муаллиф тавонистааст, ки ҷанбаҳои назариявӣ ва амалии масъаларо пайваста таҳлил намуда, пешниҳодҳои мушаххаси илмӣ-амалиро ҷиҳати такмили сиёсати гендерӣ ва баланд бардоштани нақши занон дар идоракунии давлатӣ ироа намояд. Хулосаҳо ва тавсияҳои пешниҳодгардида бо далелҳои илмӣ ва таҳлилҳои асоснок пуштибонӣ гардида, сатҳи омодагии назариявӣ ва маҳорати таҳқиқотии муаллифро нишон медиҳанд. Натиҷаҳои илмӣ бадастомада метавонанд дар фаъолияти мақомоти давлатӣ, ниҳодҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ, ҳамчунин дар раванди таҳия ва татбиқи сиёсати гендерӣ, такмили қонунгузорӣ ва баланд бардоштани фарҳанги сиёсӣ истифода шаванд.

Дар баробари дастовардҳои таҳқиқот, метавон зикр намуд, ки баъзе паҳлуҳои масъала ҳанӯз имкони баррасии фарохтарро доранд. Аз ҷумла:

1. Дар таҳқиқоти минбаъда истифодаи васеътари маълумоти омӯрӣ ва динамикаи миқдории намоёндагии занон дар мақомоти давлатӣ метавонад таҳлилро боз ҳам мукамалтар гардонад.

2. Муқоисаи таҷрибаи кишварҳои дигари Осиёи Марказӣ дар самти таъмини иштироки занон дар равандҳои сиёсӣ метавонад хусусиятҳои модели тоҷикистониро равшантар нишон диҳад.

3. Таҳлили амиқтари механизмҳои амалии татбиқи қонунҳо ва барномаҳои давлатӣ ҷиҳати баланд бардоштани самаранокии сиёсати гендерӣ муфид хоҳад буд.

Ин мулоҳизаҳо хусусияти тавсиявӣ дошта, арзиши илмӣ ва амалии таҳқиқотро кам намеkunанд ва метавонанд заминаи таҳқиқоти минбаъдаро фароҳам оранд.

Новобаста аз ин, таҳқиқоти Шукурзода Саодат Нусратулло дар мавзӯи «Иштироки занон дар раванди бунёди давлати соҳибистиклол дар Ҷумҳурии Тоҷикистон (таҳлили сиёсӣ)» кори анҷомёфтаи мустақили илмӣ мебошад. Автореферат натиҷаи кори мустақили эҷодии муаллиф буда, ҷавобгӯ ба

талаботи муқарраргардидаи илмӣ таҳия гардидааст ва муаллифи он Шукурзода Саодат Нусратулло ба унвони илмии номзади илмҳои сиёсӣ аз рӯйи ихтисоси 5.6.2 – Ниҳодҳо, равандҳо ва технологияҳои сиёсӣ сазовор доништа шуда, барои ҳимоя ба Шурои диссертатсионӣ пешниҳод мегардад.

Тақриздиҳанда:

м.к. кафедраи сиёсатшиносӣ ва
робита бо ҷомеа, номзади илмҳои сиёсӣ

Расулзода Р.

Имзои Расулзода Р. - ро тасдиқ менамоям.

Сардори раёсати кадрҳо, коргузорӣ ва корҳои
махсуси Академияи идоракунии давлатии
назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон

Насурдинзода А. Н.

Суроға: 734003 – шаҳри Душанбе, ноҳияи Исмоили Сомонӣ, кучаи Саид Носир, №: 33, Тел: 224-89-45.

6.08.2026.